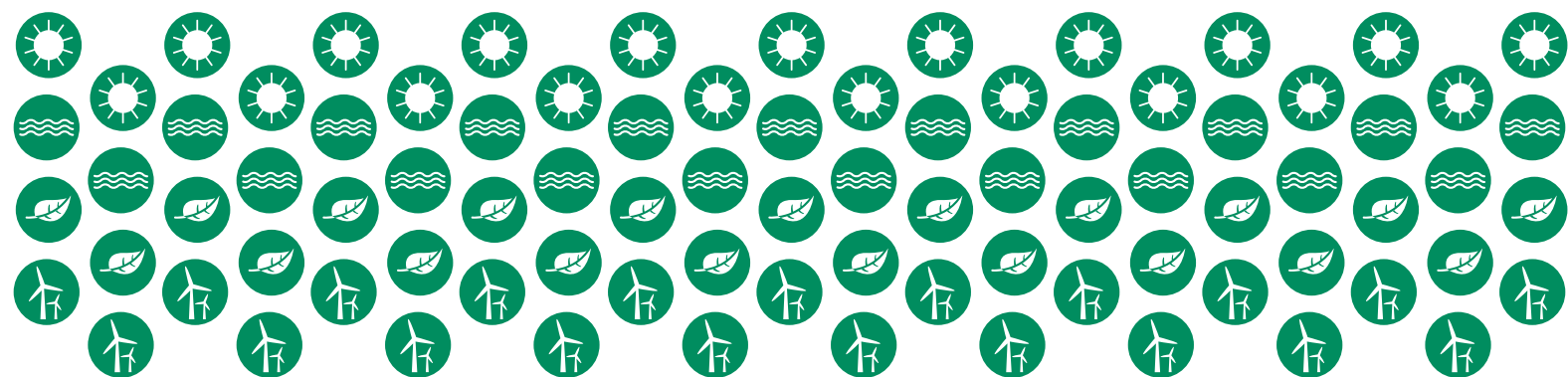

Et norsk-svensk elsertifikatmarked

ÅRSRAPPORT FOR 2018

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Energimyndigheten

Forord

Dette er årsrapporten 2018 for det felles norsk-svenske elsertifikatmarkedet fra Energimyndigheten og Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE). Vi ønsker her å gi et bilde av de viktigste hendelsene og nøkkeltallene for elsertifikatmarkedet for året som har gått.

Siden 1. januar 2012 har Norge og Sverige hatt et felles marked for elsertifikater. Det bygger på det svenske elsertifikatmarkedet som har eksistert siden 2003. Landene har som felles mål å bygge ut ny kraftproduksjon basert på fornybare energikilder tilsvarende 28,4 TWh innen utgangen av 2020. Sverige skal finansiere 15,2 TWh og Norge 13,2 TWh. Dessuten har Sverige som mål å øke den fornybare kraftproduksjonen med ytterligere 18 TWh til 2030. Det er markedet som bestemmer hvor utbyggingen skjer.

Årsrapporten publiseres i forenklet format fra og med i år, med et kortere sammendrag av årets hendelser samt en tabell- og figurseksjon. Mer informasjon om elsertifikatordningen finnes på myndighetenes hjemmesider (vedlegg 3).

Prosjektledere for årsrapporten har vært Liza Liwiz Yacoub fra Energimyndigheten og Frida Hugaas Aulie fra NVE.

Caroline Asserup

*Chef, avdelningen för
Förnybar Energi och
internationellt samarbete,
Energimyndigheten*

Anne Vera Skriverhaug

*Direktør energiavdelingen,
Norges vassdrags- og energidirektorat*

Innhold

Forord	1
Nøkkeltall for elsertifikatåret 2018	3
Elsertifikatmarkedet 2018	5
Kvoter	9
Måloppfyllelse	10
Utstedelse av elsertifikater	13
Utfasing av godkjente anlegg	15
Annullering av elsertifikater	16
Beholdningen	17
Pris og handel	19
Vedlegg 1. Tabeller	23
Vedlegg 2. Sentrale begrep	27
Vedlegg 3. Lenker til informasjon om elsertifikatmarkedet	28

Nøkkeltall for elsertifikatåret 2018

I tabellen nedenfor oppsummeres de relevante tallene for elsertifikatmarkedet 2018. Analyse og utdyping av innholdet i tabellen presenteres senere i rapporten.

Nøkkeltall – Måloppnåelse og utstedelse 2018	Norge	Sverige
Forventet fornybar normalårsproduksjon for anlegg som inngår i det felles elsertifikatmarkedet [TWh]	7,7	19,1
Utstedte elsertifikater [millioner elsertifikater] ¹	8,4	23,0
Utstedte elsertifikater til anlegg som inngår i det felles målet [millioner elsertifikater]	5,6	13,9
Utstedte elsertifikater til anlegg som ikke inngår i det felles målet [millioner elsertifikater]	2,7	9,1

Nøkkeltall – Annullering 2018	Norge	Sverige
Annullerte elsertifikater [millioner elsertifikater]	12,6	27,9
Beregningsrelevant elforbruk [TWh]	82,6	93,2
Kvoteplikt [%]	15,3	29,9
Avgift for manglende annullering	200 NOK/st	215 SEK/st
Volumveid gjennomsnittspris 1 april 2018–31 mars 2019 ²	133 NOK/st	143 SEK/st

Nøkkeltall – Beholdningen 2018	Norge og Sverige
Beholdningen 2018 [millioner elsertifikater]	1,8
Endring siden 2017 [millioner elsertifikater]	–9,1

Nøkkeltall – Pris og handel 2018	Norge og Sverige
Volumveid gjennomsnittspris på transaksjoner i elsertifikatregistrene i løpet av 2018 NECS og Cesar (endring siden 2017) [NOK/MWh] ³	116 (–4,8)
Gjennomsnittspris (endring siden 2017) [NOK/MWh] ⁴	144 (+80)

Nøkkeltall – Anslag på strømkundenes elsertifikatkostnad 2018	Norge	Sverige
Strømkundenes gjennomsnittlige kostnad [øre/kWh] ⁵	1,8	3,6

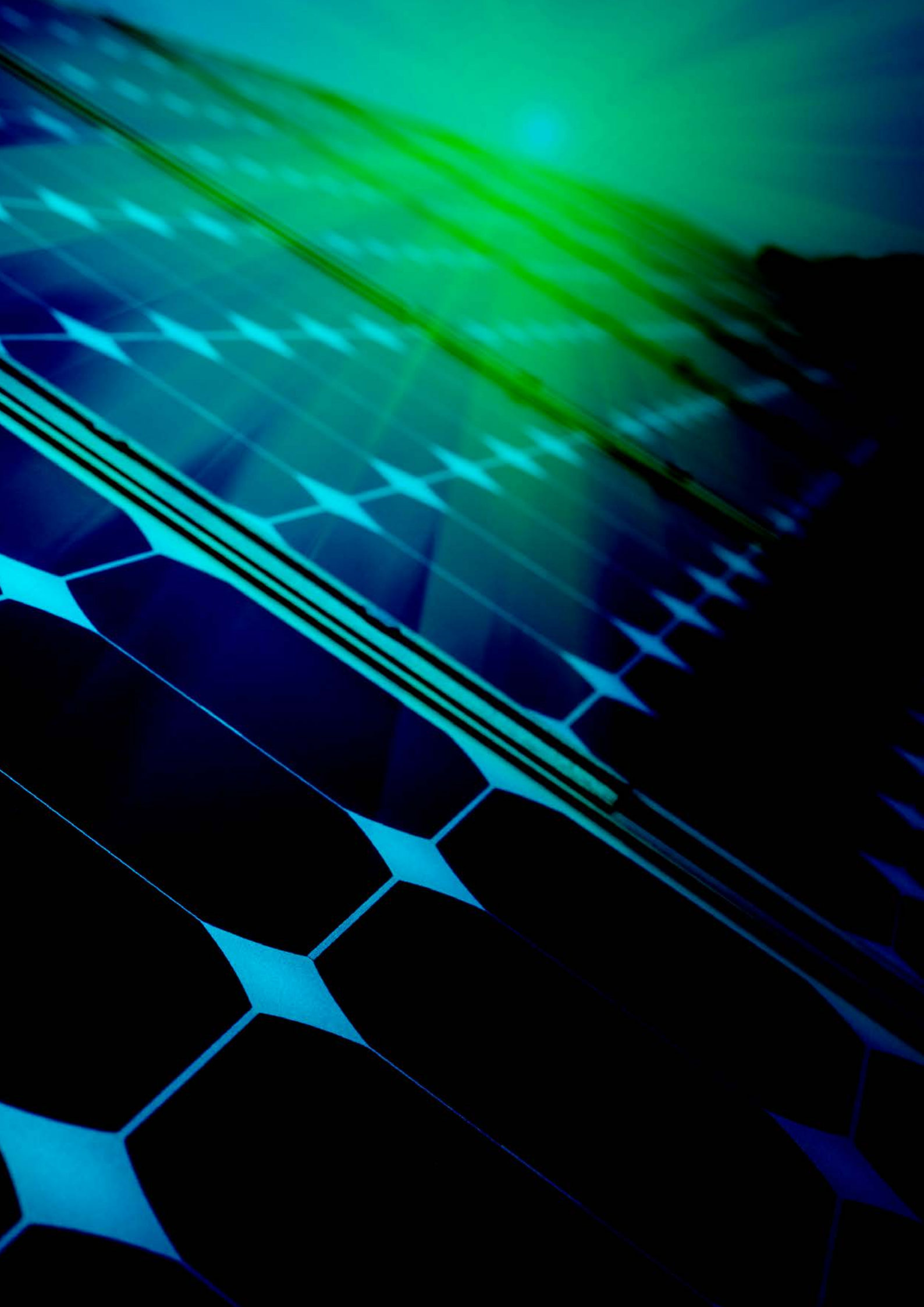
¹ 1 million elsertifikater = 1 TWh elsertifikatberrettiget kraftproduksjon

² Vekslingskurs fra 31 mars 2019: 1 EUR = 10,41 SEK = 9,65 NOK

³ Vekslingskurs fra 31 desember 2018: 1 EUR = 10,25 SEK = 9,95 NOK

⁴ Gjennomsnittet av daglige sluttkurser på spotpriskontrakter hos Svensk kraftmäklare (SKM) i løpet av året 2018.

⁵ Beregnet ut fra volumveid gjennomsnittspris i 2018 på transaksjoner i Cesar og NECS, eksklusive moms og transaksjonskostnader.

Elsertifikatmarkedet 2018

I det felles elsertifikatmarkedet dominerte vindkraft i Sverige og vannkraft i Norge i 2018

Fra 2012 til 2018 har det svensk-norske elsertifikatmarkedet bidratt til totalt 26,8 TWh ny fornybar kraftproduksjon, hvorav 19,1 TWh i Sverige og 7,7 TWh i Norge. I Sverige utgjorde vindkraft mesteparten av produksjonsvolumet, og dermed også utstedte elsertifikater, i 2018. I Norge utgjorde vannkraft størst andel av antall utstedte elsertifikater. I 2018 var vindkraft den fornybare energiteknologien det ble bygget mest av både i Norge og Sverige.

Hittil har utbyggingen og økningen av fornybar kraftproduksjon vært høyere enn det som er nødvending per år for å nå det felles målet i 2020 og 2030. Det felles målet for 2020 på 28,4 TWh vil trolig nås i løpet av våren 2019.

I 2018 var mesteparten av anleggene som ble godkjent i Sverige for elsertifikatordningen solanlegg, mens i Norge var det flest vannkraftverk som ble godkjent i elsertifikatordningen.

De første svenske anleggene i elsertifikatordningen ble faset ut i 2018

Den fornybare kraftproduksjonen som ble satt i drift i Sverige i 2003 har i løpet av 2018 blitt faset ut fra elsertifikatsystemet. Anleggene har mottatt elsertifikater i 15 år. Til sammen ble rundt 30 svenske anlegg, tilsvarende 128 GWh fornybar kraftproduksjon, faset ut av elsertifikatmarkedet i løpet av 2018.

40,5 millioner elsertifikater ble annullert for 2018

I 2018 måtte norske elsertifikatpliktige kjøpe elsertifikater tilsvarende 15,3 prosent av sitt beregningsrelevante elforbruk. Svenske elsertifikatpliktige aktører måtte kjøpe elsertifikater tilsvarende 29,9 prosent av sitt beregningsrelevante elforbruk. Totalt ble 40,5 millioner elsertifikater annullert i Norge og Sverige. Av dette ble 12,6 millioner elsertifikater annullert i Norge og 27,9 millioner annullert i Sverige.

I 2018 var det faktiske beregningsrelevante elforbruket i Norge på 82,6 TWh, og dermed lavere enn antatt i kvotekurven. I Sverige var det faktiske beregningsrelevante elforbruket 93,2 TWh, og dermed høyere enn antatt i kvotekurven. Det ble derfor annullert flere elsertifikater enn forventet i Sverige og færre sertifikater enn forventet i Norge.

Totalt var det 10 364 elsertifikater som ikke ble annullert 1. april 2019. De kvotepliktige aktørene som ikke annullerte en tilstrekkelig mengde med elsertifikater (7 i Norge og 18 i Sverige) må betale en avgift for manglende annullering på 200 NOK/sertifikat⁶.

---

⁶ Avgiften er satt til 150 prosent av den volumveide gjennomsnittsprisen på transaksjoner i elsertifikatregistrene i perioden 3.april 2018 til 31.mars 2019.

31,4 millioner elsertifikater ble utstedt i 2018 og den akkumulerte beholdningen ble redusert i 2018

Det ble utstedt 31,4 millioner elsertifikater til produsenter av fornybar kraft i Norge og Sverige i løpet av 2018. Etter annulleringen den 1 april 2019 fantes det 8,7 millioner elsertifikater fordelt på kontoer i NECS og Cesar. Det inkluderer utstedte elsertifikater for produksjon i januar og februar 2019.

Etter årets annullering minsket den akkumulerte reserven i Sverige og Norge med 9,1 millioner elsertifikater.

Variierende elsertifikatpriser i 2018

Den gjennomsnittlige månedsprisen for elsertifikater på spotmarkedet⁷ økte jevnt i begynnelsen av 2018, og nådde en topp i september. Mot slutten av året sank den gjennomsnittlige månedsprisen, men var likevel høyere i 2018 enn i 2017⁸. Den månedlige gjennomsnittsprisen for terminkontrakten (marskontrakten) for elsertifikater under 2019 fulgte samme utviklingskurve som den gjennomsnittlige spotprisen for 2018.

Innsamlet data fra de tre største meglerhusene på elsertifikatmarkedet viser at elsertifikater tilsvarende 47 TWh ble omsatt av meglere fra 3. april 2018 til 31. mars 2019. Til sammenlikning ble det omsatt et antall elsertifikater tilsvarende 32 TWh i tilsvarende periode året før. Figur 12 viser fordelingen av de ulike kontraktene som handles gjennom meglere.

Den volumveide gjennomsnittsprisen på transaksjoner i elsertifikatregistrene NECS og Cesar for 2018 lå på 116 NOK/MWh. Det er en reduksjon på 4,8 NOK/MWh fra 2017.

Anslag på strømkundens elsertifikatkostnader

Den gjennomsnittlige elsertifikatkostnaden for norske strømkunder lå på 1,8 øre/kWh i 2018, og for svenske strømkunder på 3,6 øre/kWh. Disse kostnadene kan tolkes som anslag på kraftleverandørens kostnad for kjøp av elsertifikater, og viser ikke hva strømkundene faktisk har betalt. Anslaget på elsertifikatkostnaden er uten moms og eventuelle transaksjonskostnader kraftleverandøren tar betalt for⁹.

Teknisk justering av Sveriges og Norges kvoter

NVE leverte i 2018 underlag til teknisk justering av elsertifikatkvoten for 2019. Etter at Olje- og energidepartementet sendte forslaget på høring ble kvoten justert opp fra 0,167 til 0,171. Energimyndigheten leverte underlag til beregningen av elsertifikatplikten fra og med 2019, og fastslo en teknisk justering fra 0,312 til 0,305 for 2019.

⁷ Registrert hos Svensk Kraftmäklare (SKM).

⁸ Svensk Kraftmäklare (2019), *SKM Elcertificate price history (SEK) 2019-02-08*, <http://www.skm.se/priceinfo/history/2018/>

⁹ I Norge står kraftleverandøren fritt til å fordele kostnader for handel samt administrative kostnader mellom ulike kontrakter og kundegrupper. Kostnadene til elsertifikater skal inngå i den avtalte prisen, i fastledd eller påslag. Les mer om strømkunder og elsertifikater her: <https://www.nve.no/energiforsyning-og-konsesjon/elsertifikater/stromkunder/?ref=mainmenu>

Myndighetene gjennomfører tekniske justeringer på bakgrunn av informasjon om forventet beregningsrelevant elforbruk og finansiering av anlegg som inngår i overgangsordningen, samt antall elsertifikater som ble finansiert året før.

I kontrollstasjon 2019 for det felles elsertifikatmarkedet anbefalte myndighetene en datostopp i Sverige i 2030

I kontrollstasjonen 2019 for elsertifikatsystemet¹⁰ fikk Energimyndigheten i oppdrag å analysere og gi forslag til utformingen av en stoppregel for elsertifikatordningen. I rapporten som ble publisert og levert til det svenske Miljö- og energidepartementet, har Energimyndigheten analysert ulike former for stoppregler, basert på dato eller godkjent volum i elsertifikatordningen. NVE fikk et tilsvarende oppdrag av Olje- og energidepartementet, og ble bedt om å analysere konsekvensene for elsertifikatmarkedets funksjon og for ulike markedsaktører av ulike utforminger av en stoppregel i Sverige.

Energimyndigheten foreslår utfra analysen en datostopp i 2030, som innebærer en stopp for godkjenning av nye anlegg i elsertifikatordningen etter 31.12.2030. En datostopp er den stoppmekanismen som i størst grad ivaretar de grunnleggende prinsippene i elsertifikatordningen, som blant annet er at elsertifikatsystemet skal stimulere til en markedsdriven og teknologinøytral utbygging av fornybar kraftproduksjon. Dette står sentralt for å nå målet innenfor elsertifikatordningen til lavest mulig kostand. En datostopp i 2030 oppfyller også prinsippene om forutsigbarhet til markedsaktørene og fungerer godt sammen med den norske datostoppen 31.12.2021, også med rask utbygging av fornybar kraft. NVEs analyse viser, i likhet med Energimyndighetens rapport, at en svensk datostopp i 2030 minimerer den samfunnsøkonomiske kostnaden ved å bygge ut det felles målet på 46,4 TWh¹¹. Hovedargumentene til NVE, i likhet med Energimyndigheten, er at en datostopp i 2030 minimerer den samfunnsøkonomiske kostnaden av å bygge ut det felles målet for elsertifikatordningen på 46,4 TWh.

Energimyndigheten leverte også to mindre oppdrag i forbindelse med Kontrollstasjon 2019. Det ene gikk ut på å utrede om det finnes et behov for at det etter ombygging av anlegg må ha gått en viss tid før en ny tildelingsperiode kan begynne, det andre gikk ut på at Energimyndigheten skal overvåke om det har skjedd tildeling av elsertifikater når spottprisen på kraft har vært null eller lavere. NVE fikk også tildelt et tilsvarende deloppdrag.

Parallelt med arbeidet med kontrollstasjonen gjennomførte Energimyndigheten en utredning om muligheten for å øke transparensen i elsertifikatordningen, som ble publisert i juni 2018¹². Fokuset var å øke transparensen i informasjonen om planlagte prosjekter for fornybar kraftproduksjon. Energimyndigheten foreslo at dagens markedsovervåkning også skal inkludere informasjon om anlegg som har tatt en investeringsbeslutning, samt at den informasjonen som allerede finnes blir lettere tilgjengelig og brukervennlig. Fra og med tredje kvartalsrapport 2018 for markedsstatistikk har rapportene blitt oppdatert med lenker til intern og ekstern informasjon om planlagte prosjekter i Sverige, inkludert investeringsbesluttede prosjekter.

¹⁰ Energimyndigheten 2018. *Kontrollstation för elcertifikatsystemet 2019*. ER 2018:25.

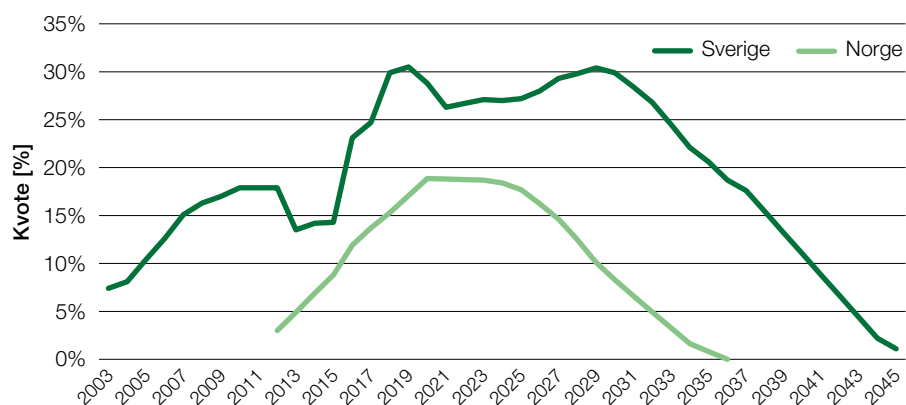
¹¹ NVE (2018). *Kontrollstasjon 2019, Stoppregel i Sverige*. Nr 96/2018.

¹² Energimyndigheten (2018). *Ökad transparens i elcertifikatsystemet Regeringsuppdrag om att utreda möjligheter till ökad transparens i elcertifikatsystemet*. ER 2018:18.

Kvoter

Figur 1 viser kvotene for Norge og Sverige fra 2003 til 2045. Kvotene er bestemt for årene 2003 til 2045, og disse er med på å fastsette etterspørselen etter elsertifikater. Kvoteplikten innebærer at såkalte kvotepliktige aktører hvert år må kjøpe elsertifikater tilsvarende en viss andel av sin fakturerte kraft til sluttbruker, eller elforbruk. Kvotene angir i prosent hvor stor andel av det beregningsrelevante elforbruket de kvotepliktige aktørene hvert år må tilegne seg elsertifikater for.

Figur 1 Kvotene for Norge og Sverige fra 2003 til 2045 (Tabell 4)

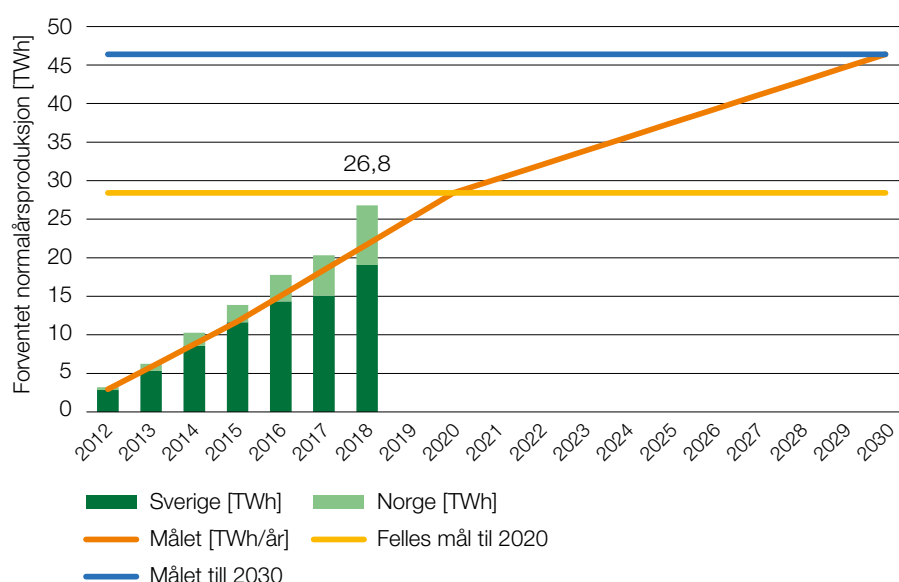
Kilde: Energimyndigheten og NVE

Måloppfyllelse

Sverige og Norge har siden 1. januar 2012 deltatt i et felles elsertifikatmarked. Det felles målet innebærer en økning i fornybar kraftproduksjon på totalt 28,4 TWh i de to landene fra 2012 til 2020. Norge skal finansiere 13,2 TWh av det felles målet, og Sverige 15,2 TWh. Sverige har i tillegg et mål om å øke den fornybare kraftproduksjonen med ytterligere 18 TWh i 2030.

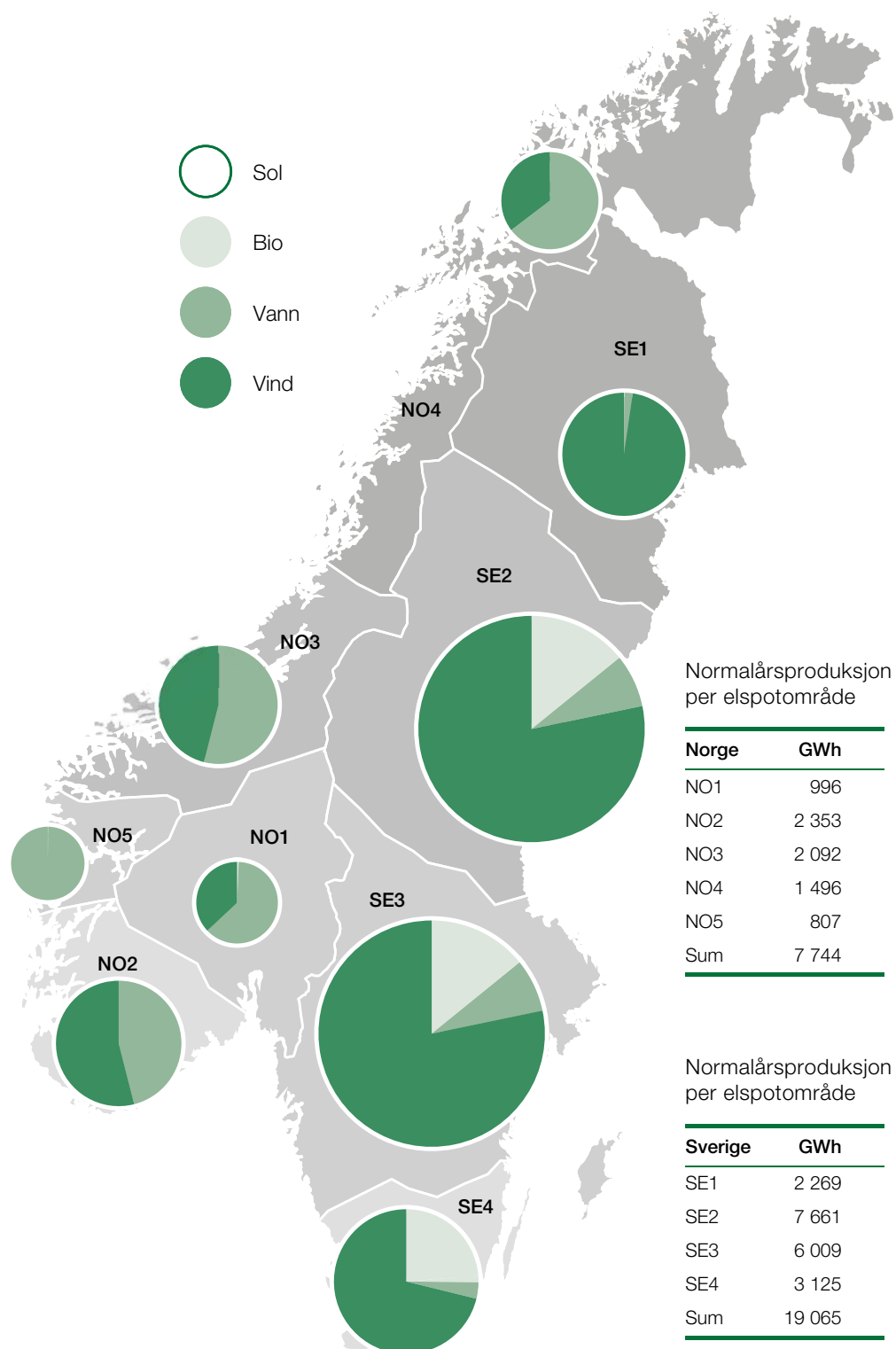
Figur 2 viser forventet normalårsproduksjon som inngår i det felles elsertifikatmålet. Forventet normalårsproduksjon er et estimat på et anleggs årlige produksjon under normale driftsforhold.

Figur 3 viser forventet normalårsproduksjon per elspotområde i Norge og Sverige og per fornybare teknologi.

Figur 2. Forventet normalårsproduksjon i det felles elsertifikatsystemet (Tabell 5)

Kilde: Energimyndigheten og NVE

Figur 3 Ny forventet normalårsproduksjon for anlegg i det felles målet, fordelt på elspotområde (Tabell 6, Tabell 7)

Kilde: Energimyndigheten og NVE

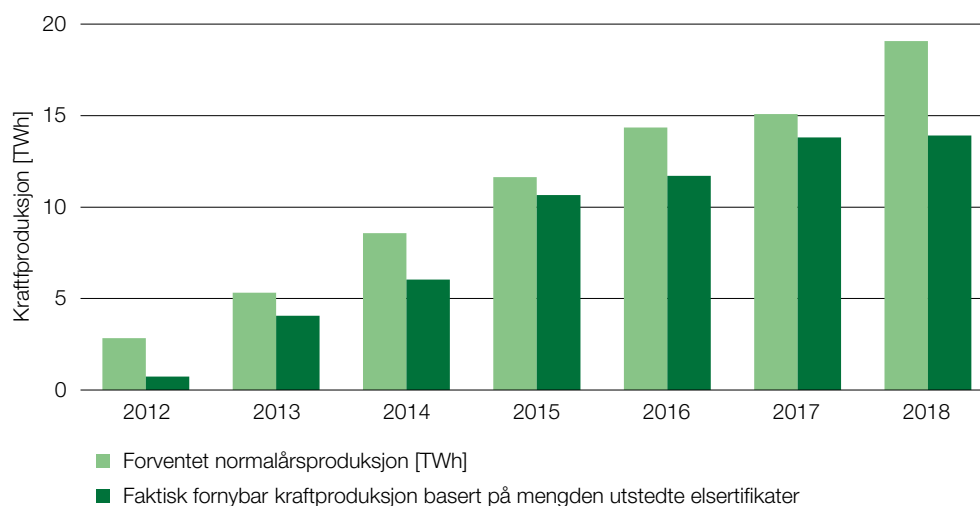

Utstedelse av elsertifikater

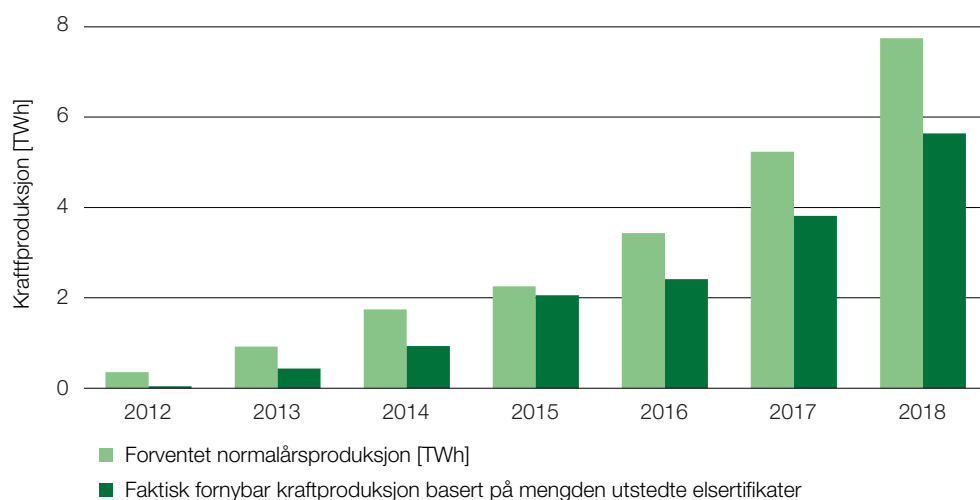
Den 15. hver måned utstedes elsertifikater for måneden før, basert på forrige måneds innrapporterte mengde kraftproduksjon til elsertifikatregisteret NECS og Cesar. Forventet normalårsproduksjon skiller seg fra anleggenes faktiske produksjon. Det er den faktiske produksjonen og ikke normalårsproduksjonen som avgjør hvor mange elsertifikater et anlegg får tildelt. Den elsertifikatberetigete produksjonen avhenger av blant annet vær- og driftsforhold. Normalårsproduksjonen er derimot en antatt produksjon for et anlegg ved normale vær- og driftsforhold.

Figur 4 og 5 viser forventet normalårsproduksjon sammen med faktisk produksjon basert på utstedte elsertifikater for Sverige og Norge. Figur 6 viser utstedte elsertifikater i Sverige og Norge.

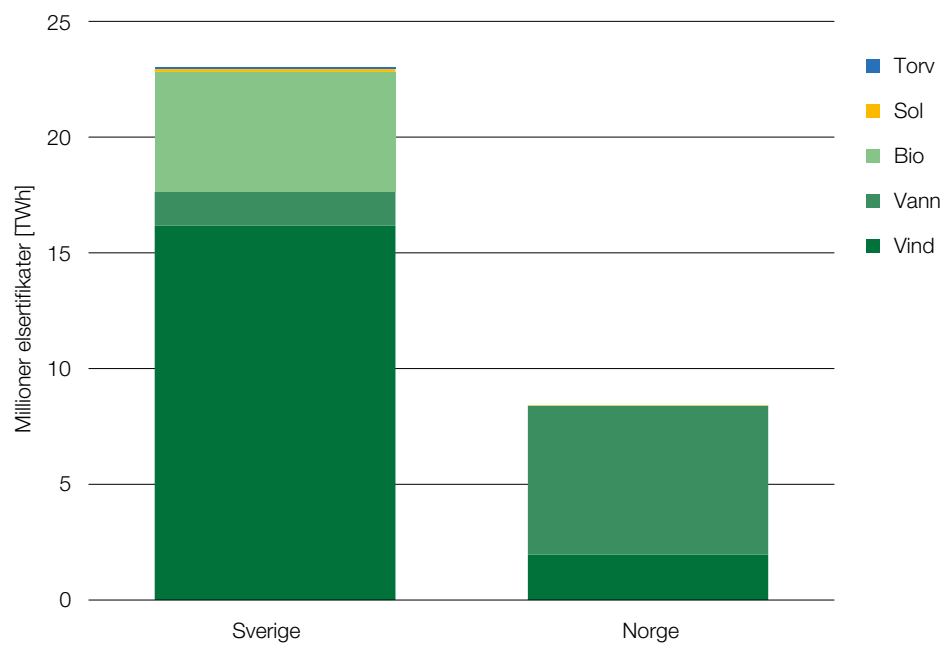
Figur 4. Normalårsproduksjon og utstedte elsertifikater i Sverige (Tabell 12)

Kilde: Statnett, Energimyndigheten og NVE

Figur 5. Normalårsproduksjon og utstedte elsertifikater i Norge (Tabell 13)

Kilde: Statnett, Energimyndigheten og NVE

Figur 6 Utstedte elsertifikater i Sverige og Norge i løpet av 2018, per fornybare energiteknologi (Tabell 13)

Kilde: Cesar og NECS

Utfasing av godkjente anlegg

Godkjente anlegg får en tildelingsperiode på maksimalt 15 år. Det innebærer at fra og med 2018 kommer anlegg til å fases kontinuerlig ut av elsertifikatordningen i Sverige, og fra og med 2020 i Norge. I tabell 1 og tabell 2 vises forventet normalårsproduksjon i GWh som skal fasas ut i Sverige og i Norge.

Tabell 1 Norge – Utfasing av anlegg (forventet normalårsproduksjon) år 2020–2033 i GWh

Årstall	Bio	Sol	Vann	Vind	Totalsum
2020			8		8
2021			29		29
2022			51		51
2023			31		31
2024			176		176
2025			527		527
2026			542		542
2027			986	16	1 002
2028			827	169	996
2029			1 364	189	1 553
2030			495	17	511
2031		1	1 170	43	1 215
2032		4	681	1 106	1 791
2033		5	924	1 715	2 645
Sum		10	7 810	3 255	11 076

Kilde: NVE

Tabell 2 Sverige – Utfasing av anlegg (forventet normalårsproduksjon) år 2018–2033 i GWh

Årstall	Bio / torv / fossilt	Sol	Vann	Vind	Totalsum
2018	57	0	13	59	128
2019	43	0	102	136	280
2020	125	0	64	134	324
2021	1 436	0	151	111	1 698
2022	827	0	268	546	1 640
2023	545	0	49	754	1 348
2024	1 138	0	144	928	2 209
2025	673	12	51	1 552	2 288
2026	248	0	99	1 955	2 303
2027	184	1	93	2 104	2 383
2028	54	7	378	1 866	2 305
2029	462	13	58	2 703	3 236
2030	676	23	147	2 252	3 099
2031	976	33	178	1 770	2 958
2032	424	46	73	605	1 148
2033	16	58	31	2 451	2 555
Sum	7 881	194	1 900	19 925	29 901

Kilde: Energimyndigheten

Annulering av elsertifikater

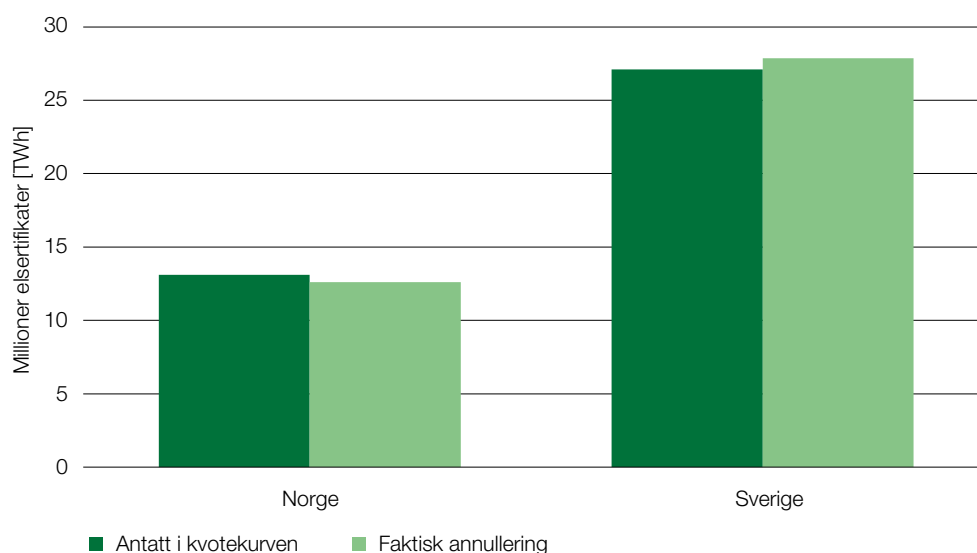
For å oppfylle elsertifikatplikten er kvotepliktige aktører pålagt å kjøpe en andel elsertifikater av sitt beregningsrelevante elforbruk. Disse sertifikatene annulleres 1. april for det foregående året, og innebærer at sertifikatene slettes permanent. Etter annulleringen er gjennomført må den kvotepliktige igjen kjøpe nye elsertifikater for å oppfylle neste års elsertifikatplikt. På den måten sikres det en kontinuerlig etterspørsel etter elsertifikater.

Tabell 3 og figur 7 viser en sammenlikning mellom forventet og faktisk annulleringsvolum og beregningsrelevant elforbruk. Forventet annulleringsvolum og beregningsrelevant elforbruk brukes til å beregne kvotekurven. Det faktiske antallet annullerte elsertifikater er det som ble annullert 1. april 2019, basert på det faktiske beregningsrelevante elforbruket.

Tabell 3 Annulleringen 2018

	Norge		Sverige	
	Forventet	Faktisk	Forventet	Faktisk
Annullert [millioner elsertifikater]	13,1	12,6	27,1	27,9
Beregningsrelevant elforbruk [TWh]	85,5	82,6	90,8	93,2
Kvoteplikt [%]	15,3		29,9	
Oppfyllelse av kvoteplikt [%]	99,98		99,97	
Avgift for manglende annullering	200 NOK/st		215 SEK/st	

Kilde: Cesar, NECS, Energimyndigheten og NV

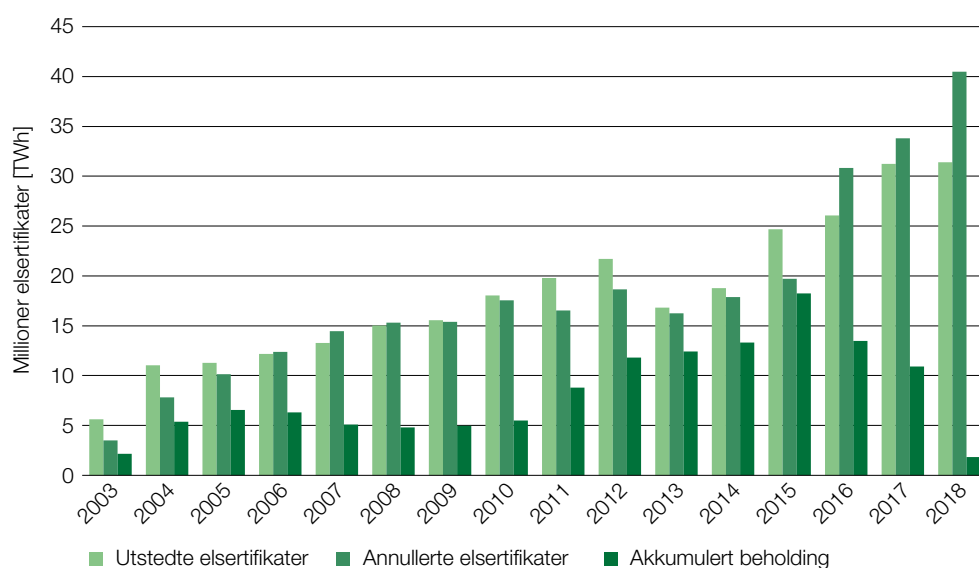

Figur 7 Antall annullerte elsertifikater sammenliknet med annulleringsvolumet som ble antatt i kvotekurvene for Norge og Sverige

Kilde: Cesar, NECS, Energimyndigheten og NV

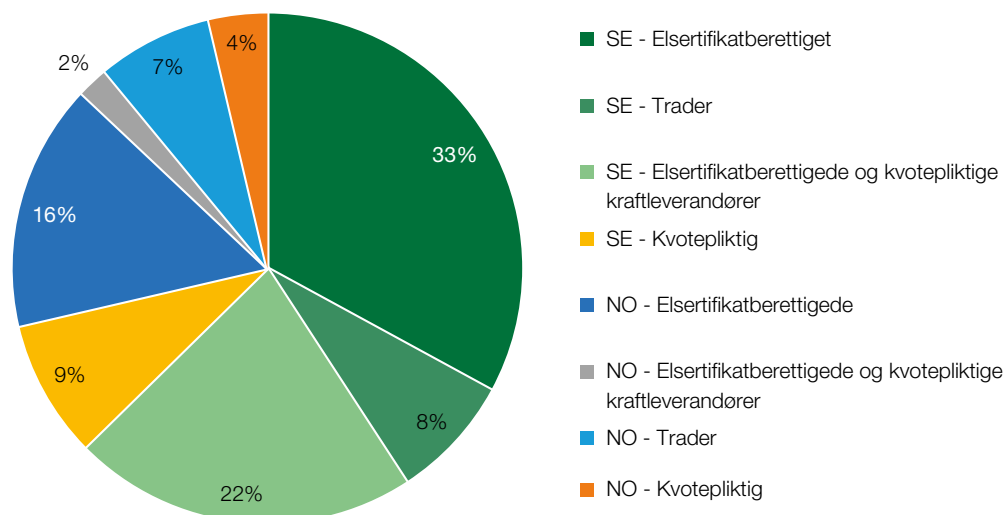
Beholdningen

Når elsertifikater utstedes men ikke annulleres, dannes det en beholdning av elsertifikater. Figur 8 viser historisk utvikling i beholdningen av elsertifikater fra 2003 til 2018. Beholdningen øker i løpet av året når antall utstedte elsertifikater er høyere enn etterspørselen etter elsertifikater. I noen år er det avvik mellom tilbud og etterspørsel etter elsertifikater. Det kan skyldes takten på utbygging av kraftproduksjon i ordningen, samt avvik mellom faktisk produksjon og forventet normalårsproduksjon.

Figur 8 Historisk utvikling i beholdningen av elsertifikater (Tabell 15)

Kilde: Cesar og NECS

Figur 9 Figuren viser hvordan elsertifikater som fantes på kontoer i NECS og Cesar, etter annulleringen den 1 april 2019 er fordelt mellom ulike aktører i Norge og Sverige. Volumet inkluderer også elsertifikater som har blitt utstedt for produksjon i løpet av januar og februar 2019

Kilde: Cesar og NECS

Pris og handel

Handel med elsertifikater skjer først og fremst mellom kvotepliktige aktører og elsertifikatberettigete aktører. Det finnes også tradere med kontoer i elsertifikatregistrene NECS og Cesar, som kjøper elsertifikater og selger på et senere tidspunkt. I figur 10 og figur 11 vises den gjennomsnittlige månedsprisen for spotkontrakter fra ulike meglere (Cleanworld, ICAP og SKM).

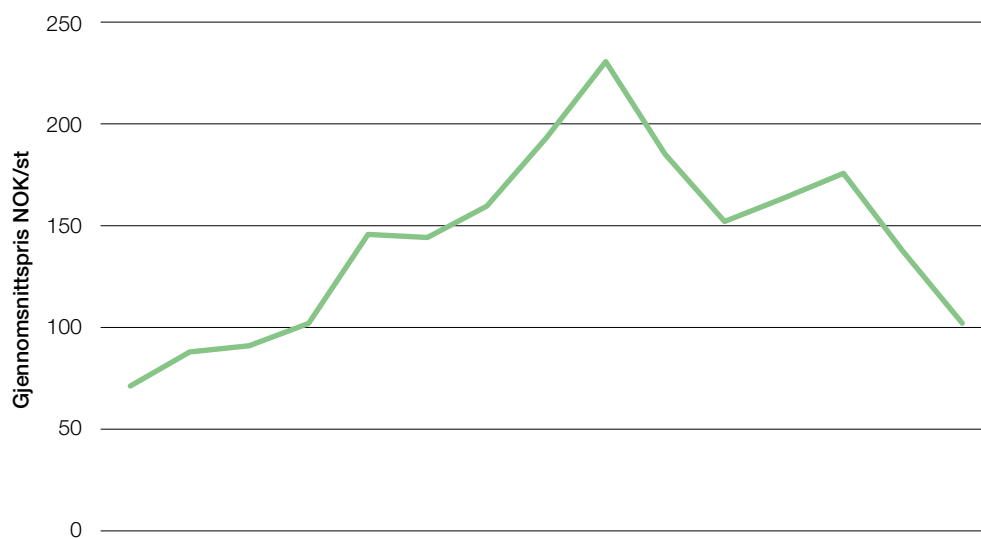
Elsertifikater omsettes både bilateralt og via meglere. Det finnes to typer meglerkontrakter tilgjengelig på elsertifikatmarkedet; spotpriskontrakter og marskontrakter. Marskontrakter er tilgjengelig for de fem neste årene, og er en type kontrakt der elsertifikatpliktige aktører og tradere kan sikre seg en pris på elsertifikater for et fremtidig tidspunkt. I figur 12 vises elsertifikathandel fordelt på type kontrakt.

Figur 10 Gjennomsnittlige månedspriser for elsertifikater på spotmarkedet 2003–2018

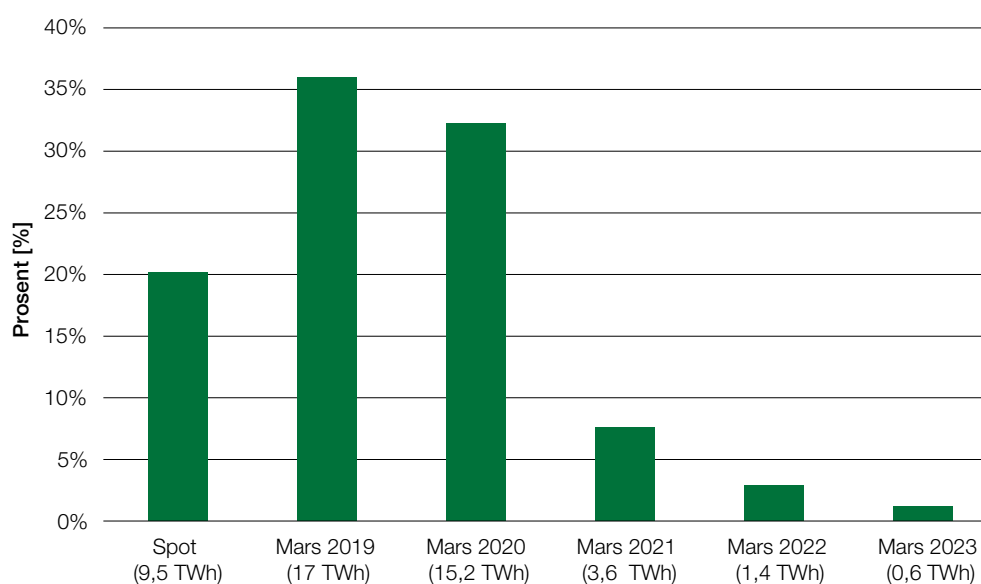
Kilde: Clean World, ICAP og Svensk kraftmåking

Endre til: Figur 11 Gjennomsnittlige månedspriser for elsertifikater på spotmarkedet januar 2018 – desember 2018

Kilde: Clean World, ICAP og Svensk kraftmäkling

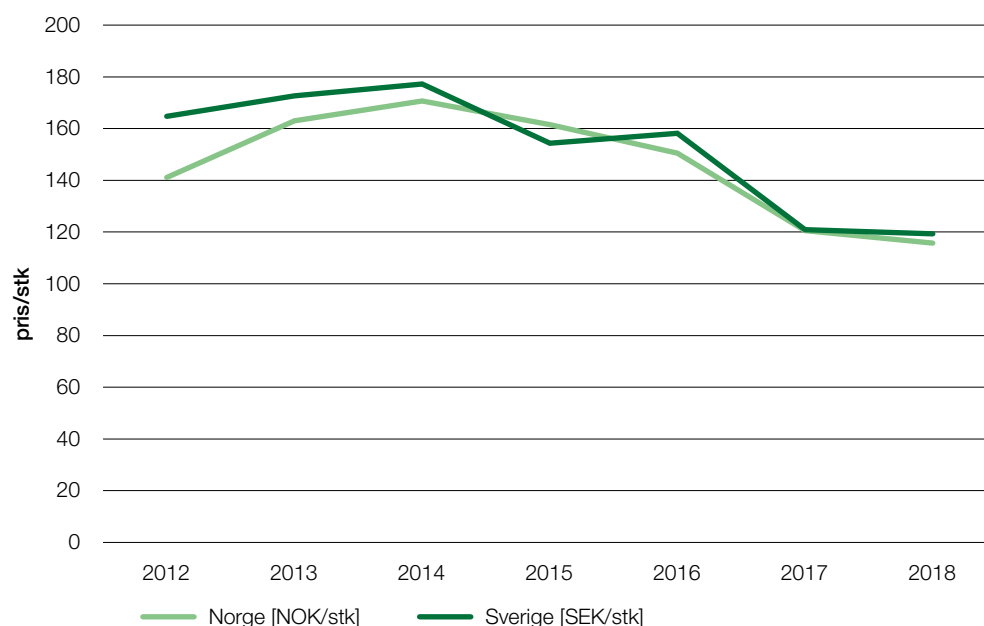

Figur 12 Elsertifikathandel via meglere fordelt på type kontrakt i løpet av perioden 3. april 2018 til og med 31. mars 2019

Kilde: Clean World, ICAP og Svensk kraftmäkling

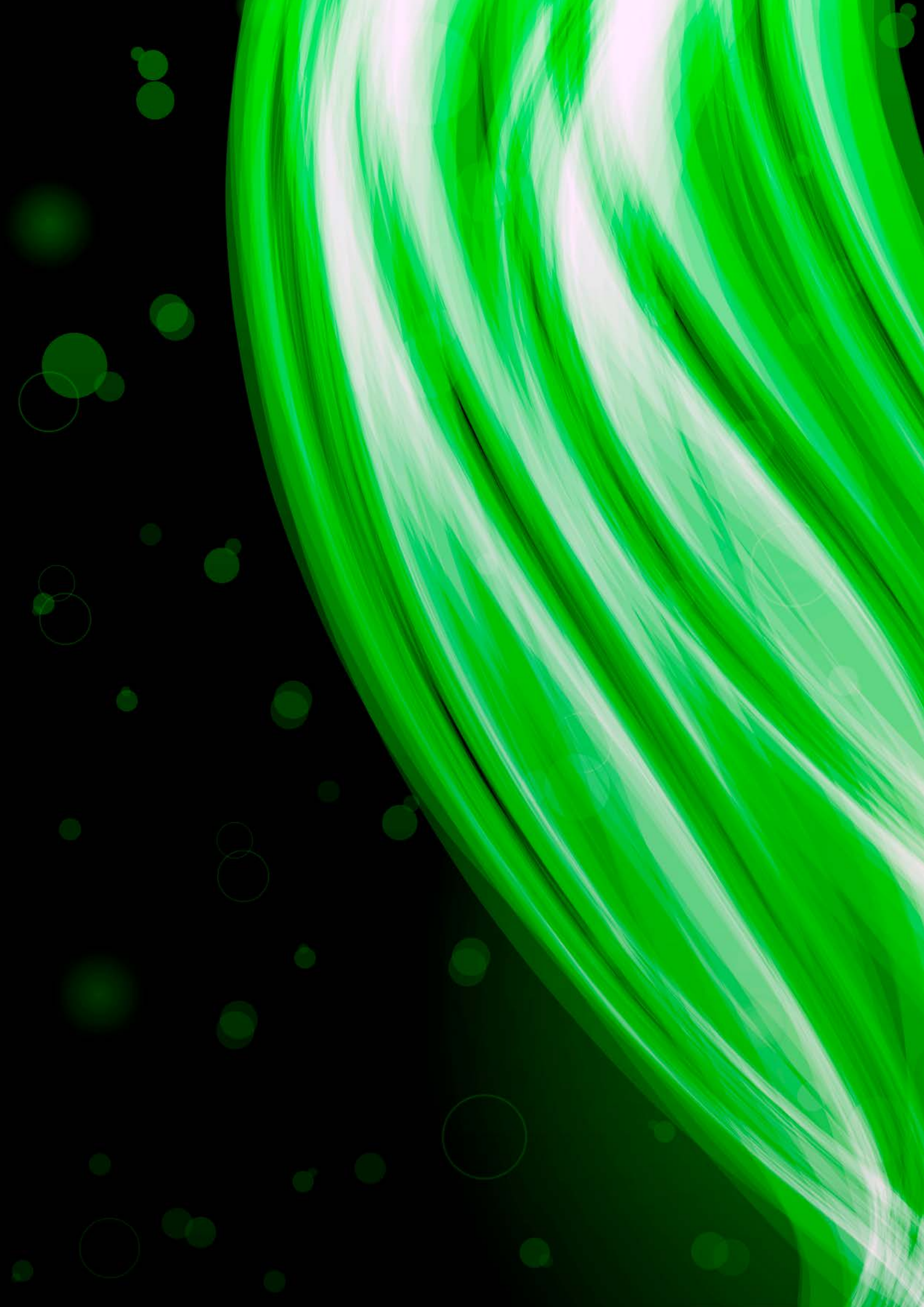
Registerpriser Cesar og NECS

Registerprisene er gjennomsnittspriser i elsertifikatregistrene Cesar og NECS og vises i figur 13. Gjennomsnittsprisene som vises i Cesar og NECS er volumveide gjennomsnittspriser av transaksjoner i de respektive registrene, for det aktuelle året eller perioden. Prisen reflekterer alle overføringer mellom to juridiske enheter i perioden. Registerprisen angir en verdi på omsatte elsertifikater over en historisk periode, vektet etter omsatt volum i samme periode. I registerprisen finnes også overføringer som ble avtalt i tidligere år. Markedsprisen gir en indikasjon på verdien av et elsertifikat på et gitt tidspunkt. Registerprisen kan derfor ikke betraktes som en markedspris for elsertifikater.

Figur 13 Volumveid gjennomsnittspris 2012–2018

Kilde: Cesar og NECS

Vedlegg 1. Tabeller

Kvoter

Tabell 4 Kvoter

Årstall	Kvote Sverige	Kvote Norge	Årstall	Kvote Sverige	Kvote Norge
2003	0,074		2025	0,272	0,177
2004	0,081		2026	0,280	0,162
2005	0,104		2027	0,293	0,146
2006	0,126		2028	0,298	0,125
2007	0,151		2029	0,304	0,101
2008	0,163		2030	0,299	0,083
2009	0,170		2031	0,284	0,066
2010	0,179		2032	0,268	0,049
2011	0,179		2033	0,245	0,033
2012	0,179	0,030	2034	0,221	0,016
2013	0,135	0,049	2035	0,206	0,008
2014	0,142	0,069	2036	0,187	0
2015	0,143	0,088	2037	0,176	0
2016	0,231	0,119	2038	0,154	0
2017	0,247	0,137	2039	0,132	0
2018	0,299	0,153	2040	0,110	0
2019	0,305	0,171	2041	0,088	0
2020	0,288	0,189	2042	0,066	0
2021	0,263	0,188	2043	0,044	0
2022	0,267	0,188	2044	0,022	0
2023	0,271	0,187	2045	0,011	0
2024	0,270	0,184			

Måloppnåelse

Tabell 5 Forventet normalårsproduksjon for anlegg som inngår i det felles elsertifikatmålet 28,4 TWh-målet per 1. Januar 2019

Energikilde	Norge [TWh]	Sverige [TWh]
Bio, torv	0,00	4,08
Sol	0,01	0,18
Vann	4,60	0,94
Vind	3,13	13,86
Sum	7,74	19,07

Tabell 6 Forventet normalårsproduksjon for anlegg i Sverige som inngår i det felles elsertifikatmålet 28,4 TWh-målet, fordelt på elspotområde [TWh]

Elspotområde	Bio	Sol	Vann	Vind	Sum
SE1	0,00	0,00	0,05	2,22	2,27
SE2	1,08	0,01	0,58	6,00	7,66
SE3	2,27	0,12	0,19	3,43	6,01
SE4	0,74	0,05	0,11	2,22	3,13
Sum	4,08	0,18	0,94	13,86	19,07

Tabell 7 Forventet normalårsproduksjon for anlegg i Norge som inngår i det felles elsertifikatmålet 28,4 TWh-målet, fordelt på elspotområde [TWh]

Elspotområde	Bio	Sol	Vann	Vind	Sum
NO1	0,00	0,01	0,62	0,37	1,00
NO2	0,00	0,00	1,08	1,27	2,35
NO3	0,00	0,00	1,13	0,96	2,09
NO4	0,00	0,00	0,97	0,53	1,50
NO5	0,00	0,00	0,81	0,00	0,81
Sum	0,00	0,01	4,60	3,13	7,74

Tabell 8 Antall anlegg i Sverige som inngår i det felles målet [stk]

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Bio, torv	13	23	28	38	44	52	57
Sol	62	379	967	2 324	4 214	6 294	9 207
Vann	9	61	102	137	159	172	186
Vind	218	921	770	982	1 227	1 263	1 397
Sum	302	1 384	1 867	3 481	5 644	7 781	10 847

Tabell 9 Antall anlegg i Norge som inngår i det felles målet [stk]

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Bio, torv	0	0	0	0	0	0	1
Sol	0	0	0	0	3	5	12
Vann	29	74	127	171	240	278	324
Vind	2	3	4	5	7	11	18
Sum	31	77	131	176	250	294	355

Tabell 10 Antall anlegg som inngår i overgangsordningen [stk]

	Sverige	Norge
Bio, torv	106	
Sol	134	
Vatten	196	390
Vind	1 192	
Sum	1 628	390

Utstedelse av elsertifikater

Tabell 11 Totalt utstedte elsertifikater i Sverige og Norge i løpet av 2018 (i målet samt i overgangsordningen) [millioner elsertifikater]

Energikilde	Sverige	Norge
Vann	1,47	6,43
Vind	16,17	1,96
Bio	5,16	
Torv	0,07	
Sol	0,12	0,004
Totalt	23,00	8,39

Tabell 12 Faktisk fornybar kraftproduksjon basert på utstedte elsertifikater og forventet normalårsproduksjon (i parentes) i Sverige i det felles målet [GWh]

Årstall	Bio og torv	Sol	Vann	Vind	Sum
2012	174 (773)	0,4 (1)	2 (11)	566 (2 061)	742 (2 846)
2013	742 (986)	2 (7)	76 (424)	3 248 (3 899)	4 068 (5 316)
2014	881 (1 435)	9 (18)	454 (534)	4 699 (6 584)	6 043 (8 571)
2015	1 367 (2 088)	23 (42)	694 (658)	8 577 (8 852)	10 661 (11 640)
2016	1 967 (2 855)	43 (76)	618 (786)	9 080 (10 626)	11 708 (14 343)
2017	2 230 (2 903)	72 (120)	760 (824)	10 747 (11 229)	13 809 (15 076)
2018	2 358 (4 084)	118 (180)	759 (939)	10 668 (13 862)	13 809 (19 065)

Tabell 13 Faktisk fornybar kraftproduksjon basert på utstedte elsertifikater og forventet normalårsproduksjon (i parentes) i Norge i det felles målet [GWh]

Årstall	Bio	Sol	Vann	Vind	Sum
2012	0 (0)	0 (0)	40 (342)	3 (16)	42 (358)
2013	0 (0)	0 (0)	397 (729)	39 (185)	436 (920)
2014	0 (0)	0 (0)	717 (1 361)	218 (374)	934 (1 741)
2015	0 (0)	0 (0)	1 712 (1 854)	344 (391)	2 055 (2 252)
2016	0 (0)	0,3 (1)	2 052 (3 002)	358 (434)	2 411 (3 435)
2017		2 (5)	3 116 (3 686)	695 (1 540)	3 812 (5 232)
2018		4 (9)	3 692 (4 604)	1 940 (3 130)	5 636 (7 744)

Tabell 14 Faktisk fornybar kraftproduksjon basert på utstedte elsertifikater og forventet normalårsproduksjon (i parentes) i Sverige og Norge som inngår i overgangsordningen [GWh]

Energikilde	Sverige	Norge
Bio, torv	2 876 (3 530)	
Sol	3 (3)	
Vann	714 (971)	2 736 (3 212)
Vind	5 502 (6 195)	
Sum	9 096 (10 699)	2 736 (3 212)

Beholdning

Tabell 15 Beholdning [millioner elsertifikater]

År	Utstedte elsertifikater	Annullerte elsertifikatert	Beholdning (endring)/år	Akkumulert beholdning
2003	5,6	3,5	2,1	2,1
2004	11,0	7,8	3,2	5,4
2005	11,3	10,1	1,2	6,5
2006	12,2	12,4	-0,2	6,3
2007	13,3	14,5	-1,2	5,1
2008	15,0	15,3	-0,3	4,8
2009	15,6	15,4	0,2	5,0
2010	18,1	17,5	0,5	5,5
2011	19,8	16,5	3,3	8,8
2012	21,7	18,7	3,0	11,8
2013	16,8	16,2	0,6	12,4
2014	18,8	17,9	0,9	13,3
2015	24,7	19,7	4,9	18,2
2016	26,1	30,8	-4,8	13,5
2017	31,2	33,8	-2,6	10,8
2018	31,4	40,5	-9,1	1,8

Anslag på strømkundens elsertifikatkostnad for 2018

Tabell 16 Anslag på strømkundens elsertifikatkostnad¹³

År	Volumveid gjennomsnittspris		Kvote		Anslag på strømkundens elsertifikatkostnad [øre/kWh]	
	Norge [NOK/stk]	Sverige [SEK/stk]	Norge	Sverige	Norge	Sverige
2012	141,05	164,73	0,03	0,179	0,4	2,9
2013	162,98	172,65	0,049	0,135	0,8	2,3
2014	170,62	177,24	0,069	0,142	1,2	2,5
2015	161,49	154,34	0,088	0,143	1,4	2,2
2016	150,44	158,15	0,119	0,231	1,8	3,7
2017	120,58	120,93	0,137	0,247	1,7	3,0
2018	115,75	119,31	0,153	0,299	1,8	3,6

¹³ Anslaget på strømkundens elsertifikatkostnad for Norge er fra og med 2018 beregnet med tilsvarende metode som brukes i Sverige. Anslag på strømkundens elsertifikatkostnad beregnes ved å multiplisere den volumveide gjennomsnittsprisen fra elsertifikatregistrene for 2018. For de fleste strømkunder er det kraftleverandøren som er den elsertifikatpliktige. Anslaget på elsertifikatkostnaden er uten moms og eventuelle transaksjonskostnader kraftleverandøren tar betalt for.

Vedlegg 2. Sentrale begrep

Begrep	Forklaring
Annullering	Sletting av elsertifikater for å oppfylle den årlige elsertifikatplikten.
Avgift for manglende annullering	En avgift som ilegges elsertifikatpliktige for hvert elsertifikat som mangler for å oppfylle elsertifikatplikten. Avgiften skal gi aktørene et insentiv til å oppfylle elsertifikatplikten.
Beregningsrelevant elforbruk	Elforbruket som det er elsertifikatplikt for. Det er nasjonale forskjeller på regelverket som bestemmer elforbruket som det skal anskaffes elsertifikater for.
Cesar	Det svenske elsertifikatregisteret. Elsertifikatregisteret er et elektronisk register med oversikt over utstedelse, annullering og omsetning av elsertifikater. Det driftes av Energimyndigheten.
Deklarasjon av elsertifikatplikt	1. mars hvert år skal elsertifikatpliktige i Norge og Sverige deklarerer sin elsertifikatplikt. I Norge gjøres dette på bakgrunn av innrapporterte verdier fra nettselskap. I Sverige deklarerer elsertifikatpliktige til Energimyndigheten.
Elsertifikat	Bevis utstedt av staten for at det er produsert én megawatttime (MWh) fornybar elektrisitet i henhold til lov- og forskrift om elsertifikater.
Elsertifikatbeholdning	Elsertifikater som er utstedt, men ikke annullert, utgjør elsertifikatbeholdningen.
Elsertifikatberettiget	Kraftprodusenter som har rett til elsertifikater etter lov- og forskrift om elsertifikater.
Elsertifikatkvoten	Forholdstall som betegner hvor stor andel av beregningsrelevant elforbruk som skal annulleres hvert år.
Elsertifikatordningen	Markedsbasert støtteordning for elektrisitet produsert fra fornybare kilder i henhold til lov- og forskrift om elsertifikater.
Elsertifikatplikt	Kraftleverandører og andre elsertifikatpliktige pålegges å anskaffe elsertifikater og er pliktige til å annullere et gitt antall hvert år.
Fornybardirektivet	Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/28/EF om å fremme bruken av fornybar energi og om endring og senere oppheving av direktiv.
Fornybar kraftproduksjon	Kraft produsert fra fornybare energikilder som for eksempel vann, vind, sol, geotermisk eller bioenergi.
Kontrollstasjon	Gjennomføring av felles utredninger og drøftelser mellom partene om blant annet behov for endringer eller justeringer i regelverket om elsertifikater.
Kvotekurven	Kurven som viser årlige elsertifikatkvoter over elsertifikatordningens virketid. Norge og Sverige har ulike kvotekurve på grunn av ulike mål og finansieringsforpliktelser i elsertifikatordningen.
NECS	Det norske elsertifikatregisteret. Elsertifikatregisteret er et elektronisk register med oversikt over utstedelse, annullering og omsetning av elsertifikater. Det driftes av Statnett.
Overgangsordningen	Overgangsordningen omfatter anlegg som ble satt i drift før 1. januar 2012. Reglene for å kunne bli godkjent for ordningen er forskjellig i Norge og Sverige.
Spotkontrakt i elsertifikatmarkedet	En spotkontrakt er en avtale mellom to parter om å kjøpe eller selge et antall elsertifikater til en pris som fastsettes på handelsdatoen. Det avtalte antallet med elsertifikater overføres fra kjøper til selger innen en uke fra handelsdatoen.
Teknisk justering	Endring av elsertifikatkvoten for å oppfylle finansieringsforpliktelsen i avtalen om elsertifikater mellom Norge og Sverige. Tekniske justeringer er nødvendige for å korrigere for avvik mellom kunnskapen som er lagt til grunn i gjeldende kvotekurve, og ny kunnskap om beregningsrelevant elforbruk og utstedelse av elsertifikater til kraftverk i overgangsordningen.
Terminkontrakt i elsertifikatmarkedet	En terminkontrakt er en avtale mellom to parter om å kjøpe eller selge et antall elsertifikater på et forhåndsbestemt tidspunkt i fremtiden. Derfor skiller man mellom handelsdato og leveringsdato. Prisen bestemmes på handelstidspunktet.

Vedlegg 3. Lenker til informasjon om elsertifikatmarkedet

www.energimyndigheten.se/fornybart/elcertifikatsystemet/

<https://cesar.energimyndigheten.se>

<https://www.nve.no/energiforsyning-og-konsesjon/elsertifikater/>

<https://necs.statnett.no>

Foto: www.shutterstock.com

Et felles elsertifikatmarked – mer fornybar kraftproduksjon

Norge og Sverige har hatt et felles marked for elsertifikater siden 1. januar 2012. Det felles elsertifikatmarkedet fører til at de fornybare ressursene brukes mer effektivt enn om landene arbeider hver for seg. Årsrapporten om elsertifikatmarkedet utgis av Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) og den svenske Energimyndigheten. Med denne publikasjonen ønsker NVE og Energimyndigheten å fremlegge statistikk for elsertifikatsystemet og øke forståelsen for hvordan systemet fungerer.

Denne rapporten publiseres også på svensk.
Last slett ned eller bestill publikasjonen på
www.energimyndigheten.se eller www.nve.no